

دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم انسانی
پایان نامه جهت اخذ دانشنامه کارشناسی ارشد

موضوع:

بررسی اقتصادی سیستم ارائه خدمات درمانی

نگارش: مریم کشتکار
استاد راهنما: دکتر فتح الله میرزا باقری
استاد مشاور: دکتر مرتضی قره باغیان
سال تحصیلی: تیر ۱۳۷۳

فهرست مطالب

فصل اول :

کلیات پژوهش

مقدمه

بیان موضوع و ضرورت پژوهش

اهداف پژوهش

فرضیه ، روش و محدودیت تحقیق

فصل دوم :

دامنه بحث بهداشت و درمان در اقتصاد

مقدمه

توسعه اقتصادی و بهداشت و درمان

اقتصاد نیروی کار و بهداشت و درمان

اقتصاد بخش عمومی و بهداشت و درمان

بهداشت و درمان به عنوان یک صنعت

اقتصاد بهداشت و درمان

یافته های فصل دوم

فصل سوم :

بررسی نظام های مختلف عرضه خدمات بهداشت و درمانی در جهان

مقدمه

نظام های عرضه خدمات بهداشتی و درمانی در جهان

بررسی اقتصادی نظام های ارائه خدمات درمانی

ضعف نظام های بازاری خدمات درمانی

سیاست های دولت در عرضه و تامین مالی خدمات بهداشتی - درمانی

یافته های فصل سوم

فصل چهارم :

تخصیص منابع در بخش بهداشت و درمان

مقدمه

منابع تخصیصی به بهداشت و درمان در سطح کلان در کشورهای مختلف

علل عمده تفاوت در موقعیت سلامت در کشورها

تخصیص منابع و کارآیی در بخش بهداشت و درمان

ارزیابی سیاستهای بهداشتی و درمانی کشورهای در حال توسعه

رابطه بین تخصیص منابع به بهداشت و درمان و رشد اقتصادی

سیاست معکوس دوره ای

تخصیص منابع به بهداشت و درمان در ایران

ساختار نظام خدمات بهداشتی - درمانی در ایران

بررسی عوامل موثر بر تخصیص منابع به بهداشت و درمان در بودجه عمومی دولت

بررسی نحوه تخصیص منابع به خدمات مختلف بهداشتی و درمانی

بررسی نحوه تخصیص منابع در سطح خرد

یافته های فصل چهارم

فصل پنجم :

عدالت در بهداشت و درمان از دیدگاههای مختلف

مقدمه

مفهوم عدالت در رابطه با بهداشت و درمان

عدالت در تامین مالی هزینه های بهداشت و درمان

توزیع بار مالی هزینه های بهداشت و درمان

شاخص کاکوانی

تعمیم شاخص کاکوانی به سیستم تامین مالی هزینه های بهداشت و درمان

بررسی سیستم تامین مالی هزینه های بهداشت و درمان در ایران شاخص کاکوانی و ساختار توزیع
بار مالی هزینه های بهداشت
و درمان در ایران
عدالت در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی
شاخص تمرکز بیماری
شاخص لیگراند، ضعف معیار لیگراند و تحقیقات انجام گرفته بر
اساس شاخص لیگراند
آزمون وجود نابرابری در ارائه خدمات درمانی
آزمون وجود نابرابری در ارائه خدمات درمانی در ایران
عدالت در توزیع خدمات بهداشتی و درمانی
یافته های فصل پنجم

پیشنهاد برای تحقیقات بعدی

ضمیمه

فهرست منابع و مآخذ

چکیده:

در تحقیق حاضر ابتدا لازم دیده شد نشان دهیم که اصولاً مسئله بهداشت و درمان می تواند مورد ارزیابی اقتصادی قرار گیرد. لازمه این کار نیز این بود که در ابتدا برای خواننده مشخص شود، بهداشت و درمان یک مسئله اقتصادی است. برخلاف نظر عده ای که معتقدند بهداشت و درمان یک مسئله اجتماعی است. لذا برای تحقق هدف مذکور به سابقه بحث بهداشت و درمان در شاخه های مختلف اقتصاد، از جمله توسعه اقتصادی، اقتصاد بخش عمومی و اقتصاد نیروی کار اشاره شده و با معرفی شاخه جدید اقتصاد بهداشت و درمان، رابطه بین اقتصاد بهداشت و درمان را برای خواننده مشخص می کند.

سپس با توجه به موضوع مورد تحقیق که بررسی اقتصادی سیستم ارائه خدمات درمانی است، نظام های مختلف ارائه خدمات درمانی را معرفی کرده و ارزیابی های اقتصادی که از نظام های فوق شده است، بویژه نظام طب ملی (بواسطه قدمت آن و میزان رضایت عمومی از آن) و نظام های ارائه خدمات درمانی مبتنی بر بازار (بعلت تأکیدی که در حال حاضر در حرکت به طرف این نظام ها می شود) به اجمال بیان شده است.

در بررسی اقتصادی سیستم های ارائه خدمات درمانی، معمولاً این سیستم ها را از دو نظر مورد ارزیابی قرار داده اند. یکی از نظر نحوه تخصیص منابع به خدمات مختلف بهداشتی - درمانی و میزان مشارکت دولتها در تخصیص منابع به این گونه خدمات و دیگر از نظر لحاظ شدن جنبه های مختلف عدالت در این سیستم ها است. تا جاییکه بطور ضمنی دو ویژگی برای یک سیستم بهینه ارائه خدمات درمانی ذکر شده است که عبارتند از:

- الف - تخصیص بهینه و متعادل منابع به خدمات مختلف بهداشتی، درمانی و پیشگیری.
- ب- پیشبرد هدف عدالت اجتماعی یا لحاظ شدن جنبه های مختلف عدالت در سیستم ارائه خدمات درمانی.

بر این اساس محور اصلی تحقیق حاضر نیز پیرامون این دو ویژگی است، لذا فصل چهارم کلاً به مسئله تخصیص منابع در بخش خدمات بهداشتی - درمانی می پردازد. فصل پنجم نیز مسئله عدالت و جنبه های مختلف آن در رابطه با خدمات بهداشتی - درمانی را مورد بررسی قرار می دهد.